

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 Quam sanctitatis perfectionem S. Ioseph fuerit consecutus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

posse tam propriè comparari, habere tamen se mutuo sicut excedens, & excessum. Senti equidem Apostolicum munus esse supremum omnium eorum, quæ in Ecclesia Christi, prout ab eo in lege gratiæ instituta est, inueniuntur, vt Anselm. supra, & D. Tho. Matth. 3. expressè docuerunt, & testimonia & rationes factæ probant. Nihilominus tamē non existimo improbabile munus, seu ministerium sancti Ioseph, quatenus quodammodo est altioris ordinis, posse dici perfectius. Intellego enim, quædam esse ministeria præcisè pertinentia ad ordinem gratiæ gratum facientis, & in hoc ordine intelligo Apostolos habuisse supremam dignitatis fastigiū, & indiguissè fortasse pluribus gratiæ, præsertim gratis datæ, & sapientiæ donis, quam reliquos. Alia verò sunt ministeria, quæ attingunt ordinem vnionis hypostaticæ, qui ex suo genere perfectior est, vt de dignitate matris Dei supra diximus, & in hoc ordine intelligo institutū esse ministerium sancti Ioseph, & esse veluti in infimo gradu illius, & ex hac parte excedere reliqua, tanquam in superiori ordine existens. Vnde D. Thom. supra attente dixit, Apostolos esse maiores officio noui Testamenti: officium autem Ioseph non pertinet ad nouum Testamentum, neque propriè ad vetus, sed ad vtriusque auctorem, & lapidem angularem, qui fecit vtrique vnum. Quid vero sentiendum sit de munere præcursoris comparato ad Apostolicum munus, ex hoc ferè discursu intelligi potest, & infra id latius attingemus.

SECTIO II.

Quam sanctitatis perfectionem sanctus Ioseph fuerit consecutus.

HÆC quæstio eisdem modis, quibus præcedens tractari potest, scilicet absolute, & comparate. Priori quidem modo solum affirmare possumus, Ioseph fuisse perfectissimum, ac eximiam sanctitatis virum. Quod facile probari potest. Primò, quia Deus vnicuique cõfert sanctitatem, & gratiam ei muneri accommodatam in quo illud constituit, vt re- & docuit D. Thomas. super ad Rom. 8. lect. 5. & nos supra diximus, cum de prima Virginis sanctificatione ageremus. Secº Deus contulit huic Sancto altissimum quoddam munus, ad quod digne exercendum summa puritate, & sanctitate indigebat: E. Secundo ita explicatur, quia ante matrimonium cū Virgine contractū, iā erat vir iustus, & perfectus, vt constat: tum ex verbo illo Mat. 1. Ioseph autē vir eius cum esset iustus: tum ex eo, quod Sancti, & historiæ supra citatæ referūt, propter summā sanctitatis opinionem iudicatū esse idoneum, cui B. Virgo committeretur, idque non absq; singulari Spiritus Sancti inspiratione: tum denique ex eo, quod vsque ad illud tempus integram seruauit virginitatē, & castitatē, quam postea simul cū Virgine Deo consecrauit: an verò dubitari non potest, quin post matrimonium cū Virgine, mirum in modum in sanctitate, & virtute creuerit, cœlestem vitam in terris agens. Vnde elegantissimè Rupert. Abbas li. 1. de gloria, & honore filij hominis in Matth. circa id, Ioseph fili David. sic inquit, O coniugium verum, & sanctum, coniugium celeste, non terrenum. Quomodo enim, & in quo coniugati fuerunt? nimirum in eo, quod vnus spiritus, & vna fides erat in eis. Et infra dicit, ideo Christum fuisse de cœlo celestem, quia tota coniugum vita, sue coniunctio fuit celestis, & Spiritus Sanctus amborum coniugalī amor, quorum vtrique conuersatio erat in cœlis, in ambobus presidens, coniugem viri huius fidei commiserit, & de carne Virginis hominem formans, paternum viro huius, qui nascebatur infans amorem penitus infuderit. Vnde vltèrius intelligitur post Christum natum, longè maius fuisse in Ioseph sanctitatis augmentum: tum, quia cum Christum probe cognosceret, illius frequēti conuersatione, &

continua præsentia, ad frequentissimos, & fertentissimos charitatis actus excitabatur: tum etiā quia verbis, & exemplis Christi plurimum moueri poterat. Nec dubitare licet, quin ab eodem fuerit toto illo tempore singulariter præuentus, & adiutus. Nam si Christus ipse promisit eū, qui propter nomē ipsius dederit potum aque frigide, non perditurum mercedem suam, quomodo dubitari potest, quin tot charitatis opera, non modo in nomine suo, sed etiam fide ipsi à Ioseph facta, absque cõpensatione abire non permiserit? Accedit, verisimile esse, B. Virginem eximig gratiæ dona, & auxilia, sponso suo, quem singulariter diligebat, exoptasse, suisque orationibus impetrasse. Nam si verū est (vt reuera est) vnū ex efficacissimis medijs ad obtinenda à Deo gratiæ dona, esse deuotionem erga Virginem, eiusque intercessio- nem, qui credi potest, Sanctissimum Ioseph Virgini dilectissimum, ac deuotissimum, per illam non obtinuisse eximiā sanctitatis perfectionem? Refert Nazian. oratione 11. de sorore Gorgonia, eam vnū hoc ad omnia accedere cupisse, vt maritus quoque persiceretur, vt sic tota corpore consecraretur, ac non dimittatantum ex parte initiata discederet, ipsiusque aliquid imperfectum relinqueretur, atq; hoc precibus ab eo impetrasse, qui voluntatem timentium se facit. Si ergo hoc fuit insignis charitatis in Gorgonia, quod viri imperfectionem, suam quodammodo existimauit, quoque perfectionem eius desiderauit, & obtinuit, multo altiori ratione, ac modo huiusmodi amor Virgini est attribuendus.

Tertio habemus in Euangelio non obscura hu- iusce sanctitatis signa. Primū enim in facto illo Matt. 1. cum sponfam concepissee intellexit, summā animi moderationē, & prudētiā ostendit, quod eleganter ponderat Chry. homi. 4. in Matt. vbi inter alia dicit, quod sicut Christus existens in vtero per matrem Ioannem sanctificauit: ita per eandē summam quandam gratiam Iosepho cõmunicauit, quia illius difficillimi negotij pondus, tam forti, ac prudenti animo sustineret, ac propterea, inquit, tantam philosophiam mentis ostendit. De qua re eleganter etiam loquitur Petrus Chrysolog. serm. 145. & alij quos disputa- tione præcedenti, sect. 2. reuoli. Deinde, in reuelationibus per Gabrielem Archangelum illi factis: tū eius excellentia, & dignitas ostenditur: tum maximè fides, & obedientia declaratur. Nam Angelo prius Incarnationis mysterium reuelanti, & postea fugam in Ægyptum præcipienti, quanquam mysterium esset altissimum, & externa specie res ipse inter se non multum coherere viderentur, promptissimè, & sine vlla hæsitacione credidit, & obedire, propter quod Rupert. libr. 1. de gloria, & honore filij hominis in Matth. illius fidem cum fide David, & Abrahæ comparat, & addit, fuisse Ioseph vsque ad illud tempus iustum virum, ex tunc verò, iustissimum. Bernar. etiā hom. 2. in Missus est, addit comparationē cum patriarcha Ioseph, cuius nostrum Ioseph dicit non tantum nomen sortitum esse, sed & castimoniam adeptum, innocentiam affectum, & gratiam. Elegantissimè vero Chryso. homi. 5. in Matt. Vidisti, inquit, obedientiam, vidisti animum facile sacris sermonibus fidem accommodantem, vidisti mentem omnino vigilem, & nulla prorsus corruptione violatam: & homi. 8. plurimum eius obedientiam exaggerat, quod in re obscura, & perplexa nihil prorsus loquatur, neque interroget, sed ad notum obediat, tentationes omnes cū gladio sustinens. Constans ergo sine vlla dubitatione, hunc virum, excellentissimum quendam attigisse sanctitatis gradum. Quantus verò, vel qualis ille sit, cum nobis non sit reuelatum, non potest distinctius dici, aut explicari.

Supereft vero vt de quæstione comparata, non- nihil dicamus. Nam licet hæc etiam reuelata non sit, & ideo incerta sit, & soli Deo, ac beatīs cognita: possumus tamē non nihil probabilibus rationibus, aut

Matth. 1.

Chrysostom.

Petr. Chry-
solog.

Rupert.

Bernard.

Chrysostom.

Dubium.

indicijs coniectare, quod his præsertim temporibus, cum omni rigore explicare oportet. Aliqueni-
 nim, pia fortasse deuotione moti, nimium asseuerā-
 ter sanctum Ioseph supra omnes Apostolos, & An-
 gelorum choros constituunt, vt videlicet eo ordi-
 ne, quo à Matth. c. 1. nominantur, Iesus, Maria, Ioseph
 eodem in celesti gloria sedeant, & perfectione bea-
 titudinis fruuntur, quia officio, & dignitate, & amo-
 re fuerunt coniunctissimi. Sicut enim humanitas
 Christi eo abundantior gratiam obtinuit, quod
 propinquior fuit Verbo, & statim Beata Virgo, quæ
 proxima fuit filio: ita existimatur S. Ioseph, quasi
 tertium locum in abundanti gratia obtinuisse, quia
 post Virginem propinquissimè attigit Christum, fa-
 miliariusq; tractauit, & singularem coniunctionem
 cum illo habuit. Alij verò nimium fortasse timidi, te-
 merarium, aut etiam erroneum existimant, illum A-
 postolis æquare, nisi fortasse D. Th. autoritate, qui
 exponens verba illa Pauli ad Ephes. 1. secundum diui-
 tias gratiæ eius, quæ super abundauit in nobis, ita exponit,
 id est, abundantius fuit, quàm in alijs, & subdit: Ex quo ap-
 paret temeritas illorū (vt non dicam) error, qui aliquos san-
 ctos presumunt comparare Apostolos in gratia, & gloria,
 manifeste enim patet ex verbis istis, quod Apostoli habent
 gratiam maiorem, quam aliqui alij sancti, post Christum, &
 Virginem mariem. Et infra hoc confirmat ex Apostolo
 ad Rom. 8. dicente: Nos ipsi primitias spiritus habentes,
 cum Glos. addente. Tempore prius & ceteris abundantius
 Vnde iterum concludit. Temerarium est ergo aliquem
 sanctum Apostolis comparare. & idem sentit super ad Ro-
 man. 8. lect. 5. quamuis ibi nullam notam, seu censu-
 ram adhibeat. Et potest confirmari hæc sententia. Pri-
 mò, quia gratia noui testamētī maior est, quam gra-
 tia veteris, & ideo maximum cum maximo compa-
 rando, videntur certe Sancti noui Testamenti, anti-
 quos excedere, sed Apostoli sunt principes inter San-
 ctos noui Testamenti, excedunt ergo perfectione
 Sanctos legis veteris, vel naturæ, & ideo expressè D.
 Th. illos anteponebat Moysi. q. 12. de verit. arti. 1. ad 5.
 & Abraham, Isaac, & Iacob, lect. 3. super ad Roman. 11.
 vbi inquit, propter hanc causam comparare Paulū,
 Patriarchas radici, Apostolos vero pinguedini oli-
 uæ, sed S. Ioseph pertinet ad vetus testamētum, cum
 ante Christum mortuus fuerit. Confirmatur tan-
 dem, quia si Ioseph fuisset tam excellens in sanctita-
 te, non permisisset Spiritus Sanctus tanto tempore i-
 gnotum esse Ecclesiæ, nec minori religione coli, quā
 Apostolos, & alios insigniores viros.

Sed in primis videndum est, an hæc sententia, ita
 absolute intellecta fundamentum habeat in citatis
 locis Pauli. Verba enim illa ad Ephes. 1. nihil nos co-
 gunt: tum quia verbum illud, *super abundauit in nobis*,
 perinde est, ac si diceretur, quam copiosè in nos ef-
 fusa est, vt Adamus exponit. Hieronymus vero, qui
 legit, *quæ abundauit in nobis*, non solum in Apostolis,
 sed in omni Ecclesia de Gentibus congregata inter-
 pretatur. Chrysost. vero ser. 1. vtramque expositionem
 coniungens, vbertim, inquit, nobis gratiam imperi-
 uit: Nequit enim sermone comprehendere, quibus beneficijs
 amati, & honorati sumus. Et eodem fere modo expo-
 nunt Theophyl. Theodoret. & reliqui. Ac denique
 quamuis de solis Apostolis, & per propriissimam
 comparationem locum exponamus, non oportet
 intelligi de gratia quoad dona, quæ dicuntur gratiæ
 gratum facientis, sed de gratijs gratis datis, quæ ad
 Apostolicum munus necessariae fuerunt. Quam ex-
 positionem iuuant sequētia verba. *Quæ super abunda-
 uit in nobis, in omni sapientia, & prudentia*, vt D. Anselm.
 exponere videtur. Alia autem verba ad Rom. 8. *Nos
 autem primitias spiritus habentes*, à multis exponun-
 tur cum Ambrosio, & Anselmo, & Chrysost. qui ele-
 ganter hoc tractat sermo. 14. ad Roman. de omni-
 bus Christianis, qui dicuntur habere *primitias spiri-
 tus*, quia habent primos fructus, & pinguedinem
 Spiritus, scilicet veram Dei cognitionē & amorem,

ac veræ felicitatis spēs. Imo Græci videntur exponere
 de omnibus hominibus, qui dicuntur habere *primi-
 tias spiritus*, quia habent spiritum rationalem, &
 ad æternam hereditatem sunt procreati. Locutus e-
 nim Paulus antea fuerat, de irrationali creatura *qui
 ingemiscit, & parurit vsq; adhuc*, & statim subdit, *Non
 solum autem illa, sed & nos ipsi primitias spiritus habentes*,
 &c. Quod si velimus de solis Apostolis verba ex-
 ponere, illi dicuntur habere *primitias spiritus*, quia
 ipsi receperunt prima dona, & quasi primos fructus
 spiritus in lege gratiæ, itaque quasi ordine temporis
 primitias acceperunt. Quod licet etiam intelligantur
 de maiori spiritus abundantia, (vt Glosa dicit) com-
 paratio intelligi potest fieri cum illis solis, qui eo
 tempore fuerunt, & post illos futuri erant, vt ita ac-
 ceperint abundantius, sicut prius, & respectu eo-
 rundem. Itaque ex his locis nullum firmum argu-
 mentum sumi posse video contra eos, qui Sanctum
 aliquem Apostolis faciunt æqualem.

Deinde censura illa D. Thomæ vniuersaliter, & D. Thom.
 sine vlla exceptione intellecta, neque in se, neque in Ioan Bapti-
 eiusdem Doctoris sancti doctrina potest consistere. Ita sanctior
 Ipse enim super tertium capit. Matth. exponens illa ne Apostolis
 verba, *Cuius non sum dignus &c.* interrogat, *Nunquid fuerit.*
 ergo maiores Apostoli Ioanne? respondet, non merito, sed
 officio noui Testamenti. Et sumptim ex Anselmo eodem Anselm.
 loco, qui expresse dicit, in celo non esse minorem
 Ioannem, quam Apostolos, imò esse illis maiorem.
 Confirmat Chrysost. homili. 17. in capit. 11. Matth. & Chrysost.
 August. serm. 21. de Sanctis, qui est secundus de Nati-
 uitate Ioannis, & Ambros. ser. 64. vbi habet illa ver-
 ba, *Præcellit cunctis, eminet vniuersis, antecedit Prophe-
 tas, supergreditur Patriarchas, & quisquis de muliere est,
 inferior est Ioanne: ergo non potest doctrina D. Thom.
 ita vniuersaliter intelligi, vt nullam liceat exceptio-
 nem facere. Quod si aliqua admittitur, non est, cur
 temerarium, aut improbabile censetur, sanctum
 Ioseph excipere, eumque Apostolis comparare, vel
 etiam præferre. Quia probabile est Iosephum perfe-
 ctiorē gratiam assecutum, quam Ioannem Bapti-
 stam, quia excellentius munus habuisse videtur, &
 maiorem oportunitatem, pluresque occasiones cre-
 scendi in gratia, & charitate. Et hinc sumitur confir-
 matio, quia Deus confert gratiam ministerio, & dig-
 nitati accommodatam, vt eisdem locis citatis D. Th.
 dicit: sed ostendimus probabile esse Iosephum munus
 ed fuisse excellentius quo ad altiorē ordinem per-
 tinuit. Quid ergo mirū, quod maiorem gratiam ac-
 ceperit? Et confirmatur tandem, nam li. 8. constituit.
 Apostol. c. 46. alias c. 52. dicunt omnes Aposto. se ele-
 gisse sept. Diaconos, ex quibus, dicitur, est B. Marcy Ste-
 phanus, qui non minus, quam nos, Deum dilexit, faciūt er-
 go Stephanum sibi æqualem in vera sanctitate, quæ
 in Dei dilectione consistit: ergo non esset temeritas
 Stephanum alicui Apostolorum æquare, sed non
 esset præter rationem existimare sanctum Ioseph æ-
 qualem Stephano, vel superiorē in sanctitate, ergo.*

In hacigitur comparatione non existimo esse te-
 merarium, neque improbabile, sed pium potius, &
 verisimile, si quis fortasse opinetur, sanctum hunc
 reliquos omnes in gratia, ac beatitudine antecelle-
 re, quia ex Scriptura nihil est, quod repugnet, neque
 in Patribus aliquid reperio. Et si quæ sunt genera-
 les locutiones, quibus Apostolos præferre videan-
 tur, intelligi possunt facere comparationem regula-
 riter cum alijs Sanctis, & non excludere speciale ali-
 quod priuilegium, & præsertim loqui de posteriori-
 bus Sanctis: non vero de ijs omnibus qui cum Chri-
 sto vixerunt, & ipsis Apostolis contemporanei fuerūt.
 Deinde ex vfu Ecclesiæ, & autoritate, nullum po-
 test sumi argumentum: alias concludendum esset,
 sanctum Iosephum esse inferiorē Laurentio: imò &
 Doctoribus, & omnibus Sanctis, quos Ecclesia maiori
 solennitate colit, quod falsum esset, & sine funda-
 mento. Quia Ecclesia non semper nititur maiori
 sancti-

Matth. 1.

D. Thom.
Ephes. 1.Rom. 8.
Glosa.Adamus.
Hieronym.

Chrysost.

Theophyl.
Theodoret.

Anselm.

Ambros.
Chrysostom.

Gloss.

D. Thom.
Ioan Bapti-
eiusdem

Anselm.

August.

Ambros.

Iosepho cum
Apostolis in
sanctitate
conferri non
est temera-
rium.

sanctitate, in modo colendi aliquem sanctum, alias esset Laurentius existimandus sanctior multis Apostolis, considerat ergo alias rationes, & circumstantias, ministerium videlicet, quod in Ecclesia habuit, singularem aliquam utilitatem, vel Ecclesiae aedificationem maiorem, denique notitiam, & cognitionem, & alia huiusmodi. Adde etiam eos praesertim colere, qui ad nouum Testamentum pertinent. Itaque ex cultu Ecclesiae non potest efficax argumentum sumi. Aliunde vero coniectura, & rationes factae pie sunt, & non parum vrgentes, quapropter in hac pia existimatione nullum est periculum, nulla temeritas. Nihilominus tamen cordati, ac prudentis hominis esse existimo, nihil temere, aut nimium asseueranter asserere, quia reuera ubi deest Scripturae autoritas, aut Ecclesiae traditio, nulla potest esse sufficiens certitudo, in re praesertim ex diuina electione, ac praedestinatione pendente, cuius consilia inscrutabilia sunt, & abditissima mysteria.

Multo autem minus censeo esse asserenda, vel credenda quaedam priuilegia, quae nonnulli huic Sancto tribuunt, vt fuisse sanctificatum in vtero matris, caruisse fomite, vt omni actuali peccato, vt videre licet in Gersono sermone quodam de Natiuitate Mariae, & Iacobo Christopholitano, exponente canticum Virginis. Haec enim, & similia, quae sunt praeter generales canones Scripturae, non sunt sine conuincente ratione, & magna autoritate Ecclesiae, vel sanctorum Patrum approbanda. Denique quae dona scientiae, aut sapientiae, aut quae gratia gratis datae huic Sancto donatae fuerint, incertum nobis est: illud solum ex Euangelio habemus, recepit interdum Angelicas illustrationes, & Propheticas reuelationes. De alijs vero solum dicere possumus, ea vt minimum accepisse, quae suo muneri conuenienter obeundo fuerunt opportuna, reliqua vero ignota nobis esse. Vnde in his donis, & gratiis facile credi potest superstium fuisse hanc sanctum non solum ab Apostolis, sed etiam ab alijs, quibus ad utilitatem Ecclesiae magis erat necessaria.

Illud vero aduertere non praetermittam, ex quadam satis recepta sententia, probabile fieri, sanctum hunc corpore, & animo glorioso cum Christo regnare, quia cum ante Christum mortuus fuerit, verisimile est fuisse vnum ex illis, qui tempore mortis, vel Resurrectionis Christi surrexerunt, quos multi sentiunt ad immortalem vitam animi, & corporis transisse, vt suo loco dicemus.

QVÆSTIO XXX.

De Beatæ Mariæ Virginis annuntiatio-
ne in quatuor articulos diuisa.

Einde considerandum est de annuntiatione B.
Mariæ Virginis.

Et circa hoc quaeruntur quatuor.

Primo, vt rum conueniens fuerit ei annun-
tari, quod in ea generandum erat.

Secundo, per quem erat ei hoc annuntiandum.

Tertio, per quem modum ei annuntiari debebat.

Quarto, de ordine annuntiationis.

ARTICVLVS I.

Vtrum necessarium fuerit annuntiari Beatæ Virgini,
quod in ea erat generandum.

Primum sic proceditur. Videtur, quod
non fuerit necessarium B. Virgini annun-
tari, quod in ea generandum erat. Annuntia-
tio enim ad hoc solum necessaria esse vide-
batur, vt Virginis consensus haberetur. Sed

A consensus eius non videtur necessarius fuisse: quia conceptus
Virginis praenuntiatus fuit prophetia praedestinationis, quae
sine nostro completur arbitrio, vt dicit quaedam gloss. Matt. i. 1.
Non ergo necessarium fuit, quod talis annuntiatio fieret.

2. Præterea, B. Virgo incarnationis fidem habebat, sine
qua nullus esse poterat in statu salutis: quia vt dicitur Ro-
man. 3. Iustitia Dei per fidem I. su Christi in omnes. Sed de
eo, quod aliquis per certitudinem credit, non indiget ulterius
instrui. Ergo B. Virgini non fuit necessarium, vt ei incarnatio
filij Dei annuntiaretur.

3. Præterea, sicut B. Virgo corporaliter Christum con-
cepit, ita & qualibet sancta anima concipit ipsum spiritua-
liter. Vnde Apostol. dicit Galat. 3. Filioli mei quos iterum
parturio, donec formetur Christus in vobis. Sed illis, qui spi-
ritualiter debent Christum concipere, talis conceptio annun-
tiatur. Ergo nec Beatæ Virgini fuit annuntiandum, quod
esset in vtero conceptura filium Dei.

Sed contra est, quod habetur Luc. i. quod Angelus dixit ei,
Ecce concipies in vtero, & paries filium.

Respondeo dicendum, quod congruum fuit Beatæ Virgi-
ni annuntiari, quod esset Christum conceptura. Primo qui-
dem, vt seruaretur congruus ordo coniunctionis filij Dei ad
Virginem, vt scilicet prius mens eius de ipso instrueretur,
quam carne eum conciperet. Vnde Augustinus dicit in lib. de
virginitate, Beatior est Maria percipiendo fidem Christi,
quam concipiendo carnem Christi. Et postea subdit, Mater-
na propinquitas nihil Mariæ profuisset, nisi felicius Chri-
stum corde, quam carne gestasset. Secundo, vt posset esse cer-
tior testis huius sacramenti, quando super hoc diuinitus erat
instructa. Tertio, vt voluntaria sui obsequij munera Deo of-
ferret, ad quod se promptam obtulit dicens, Ecce ancilla Do-
mini. Quarto, vt ostenderetur esse quoddam spirituale ma-
trimonium inter filium Dei, & humanam naturam, & ideo
per annuntiationem expectabatur consensus Virginis, loco to-
tius humanæ naturæ.

Ad primum ergo dicendum, quod Prophetia praedestina-
tionis completur sine nostro arbitrio causante: non tamen sine
nostro arbitrio consentiente.

Ad secundum dicendum, quod B. Virgo expressam fidem
habebat incarnationis future: sed cum esset humilis, non tam
alta de se sapiebat: & ideo super hoc erat instruenda.

Ad tertium dicendum, quod spiritualement conceptionem
Christi, quæ est per fidem, praecedit annuntiatio, quæ est ex
auditu: vt dicitur Roman. 10. Nec tamen propter hoc aliquis
pro certo scit se gratiam habere, sed scit veram fidem esse,
quam accepit.

COMMENTARIVS.

Licet Diuus Thomas de necessitate interroget,
respondet tamen fuisse conueniens, seu con-
gruum quia sine vilo dubio non fuit hæc annuntiatio
simpliciter necessaria. Potuisset enim Deus sacramen-
tum conceptionis Christi in Virgine perficere nul-
la reuelatione præmissa, eiusque consentu non ex-
pectato, curenim hoc repugnat? Multo tamen con-
uenientius fuit, eam prius admoneri. Quod qua-
tuor optimis rationibus probat D. Thom. Primam
attigit Leo Papa, sermo. i. de Natiuitate. dicens. Virgo re-
gia Davidica stirps eligitur, quæ sacro grauidanda fœtu,
diuinam, humanamque prolem prius conciperet mente
quam corpore. Nam licet B. Virgo expressam, ac di-
stinctam fidem de mysterio incarnationis habuif-
set, non tamen cognouerat in ipsa, per ipsam, & cum
ipsa fuisse perficiendum, donec per Angelum in-
structa esset, vt supra diximus, & docuit Ambrosius,
libro 2. in Luc. cap. de interrogatione Mariæ, & Au-
gustin. lib. de Sancta virginitate. cap. 4. Et colligitur ex
colloquio inter Mariam, & Angelum, praesertim
ex Mariæ interrogatione, & ex verbo illo Elisa-
beth,

Gloss. ordin.
super Matt.
1. cap. super
illud, vt ad-
impleretur.

cap. 3. à med.
tom. 6.
cap. 3. in fine
tom. 6.

Annuntia-
tio de Chri-
sti concep-
tione cur vir-
gini facta.
Leo Papa.

Ambros.
August.

Rationes.

Gerson.
Iacob Chri-
stopol.

Notabile.

164.
1. dist. 3. q. 3.
art. 1. q. 1. &
dist. 30. art. 4.